

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת פנינה תמנו

פ/25/4749

הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון – תגמולי יתומים, אלמנות וגרושות), התשפ"ד–2024

- 1 תיקון סעיף 1 בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י–1950 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, בהגדרה "בן משפחה", בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "21" יבוא "24".
- 2 תיקון סעיף 13ב בסעיף 13 לחוק העיקרי, במקום "5,535.71" יבוא "8,000".
- 3 הוספת סעיף 14א אחרי סעיף 14 לחוק העיקרי, יבוא :

"תגמול הסתגלות 14א. לאלמנה של נספה ישולם, בנוסף לתגמוליה, ראשוני לאלמנה בשלוש השנים הראשונות להתאלמותה, מענק חודשי נוסף בגובה התגמול החודשי שהיא זכאית לו לפי סעיפים 7 עד 8, לפי העניין."
- 4 תיקון סעיף 15ז בסעיף 15 לחוק העיקרי, אחרי סעיף (ג) יבוא :

"(ג) לגרושת הנספה, סיוע במימון טיפול נפשי, כל עוד היא זקוקה לסיוע זה."

דברי הסבר

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה שבמסגרתה חדרו מאות מחבלים ליישובים בדרום הארץ מהיבשה מהאוויר ומהים, וכן התבצע ירי מסיבי של אלפי רקטות לשטח מדינת ישראל. במתקפת טרור זו נרצחו מעל אלף אזרחים ומאות מאנשי כוחות הביטחון. ממשלת ישראל הכריזה על מצב חירום ועל התחלת מלחמת "חרבות ברזל". במהלך המלחמה משפחות רבות איבדו את יקיריהן, בטבח ובקרבות שלאחר מכן, וכל עולמן חרב עליהן. המשפחות הללו נפגעו אנושות בכל מעגלי החיים, ובין העיקריים בהם, במעגל הכלכלי והתעסוקתי. על כן מוצע להביא את התיקונים הבאים :

סעיף 1 חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"ב-1950 (להלן – החוק), נחקק לפני 74 שנים. בתקופה זו אורח החיים היה שונה, וגיל 21 היה הגיל בו ילד מתנתק ממעגל חייו של הורה, והופך לעצמאי, בעל הכנסה קבועה, בעל תא משפחתי ובעל בית משלו. עם השנים, המציאות השתנתה, והגיל בו ילדים נעזרים כלכלית בהוריהם עלה. על כן, מוצע לשנות את הגדרת ילדו של נספה שנחשב כבן משפחה של חייל שנספה במערכה אשר יהיה זכאי להטבות לפי החוק ושהאלמנה זכאית להטבות ותגמולים בעדו מגיל 21 לגיל 24.

סעיף 2 גרושה של נספה, שיש לה יתומים הסמוכים על שולחנה, הופכת גם היא להורה היחיד עליו מוטל העול הכלכלי של הילדים המשותפים שלה ושל הגרוש שלה. ממצב בו היה מפרנס נוסף לילדיהם המשותפים אשר, בין היתר, אפשר לה לעבוד בימים בהם הוא משגיח על הילדים, הפכה הגרושה להורה היחיד, והיא אינה יכולה לעבוד בשל הצורך להשגיח על ילדיה. בשל כך קבע החוק בסעיף 13ב כי אישה שהנספה התגרש ממנה ויש לה יתומים של הנספה שסמוכים על שולחנה תהיה זכאית לתגמול חודשי בעד הילדים. יתומים של נספה שהתגרש אינם צריכים לקבל פחות מיתומים בהם הנספה היה נשוי. ועל כן, בסעיף 2 להצעת החוק מוצע להגדיל את התגמול בעד יתומים של גרושה מסכום של 5,535.71 שקלים חדשים ל-8,000 שקלים חדשים עבור גרושה עם ילד אחד, ועל כל ילד נוסף תקבל 24% מסכום התגמול, כפי שקבוע היום בחוק.

סעיף 3 אלמנה אשר מאבדת את בעלה, בנוסף לשכול האישי הנוראי, הופכת להורה היחיד בבית, מוטל עליה לבד העול הכלכלי של הבית וגם הטיפול בילדים. מכיוון שהחוק נחקק לפני שנים רבות, התגמול בא לכסות על משכורתו של הנספה בלבד, מתוך תפיסה כי ברב המקרים לא הייתה לאלמנה הכנסה. אך במציאות של היום, שני ההורים עובדים ומפרנסים את התא המשפחתי. מרגע מותו הנספה הכנסת משק הבית יורדת משמעותית, מכיוון שהאלמנה אינה יכולה לעבוד, ועליה לטפל בילדים. לפי תפיסת אגף השיקום במשרד הביטחון על שלבי האבל, משפחה שלא חלפו שנתיים או שלוש שנים ממות הנספה, נחשבת עדיין משפחה שכולה חדשה והיא בשלבים הראשוניים של ההתמודדות עם האבל. בשלבים אלו מרבית האלמנות לא יכולות לצאת לעבוד בשל הקושי הרגשי, ובשל ההסתגלות למצב החדש. על כן, מוצע להעניק לאלמנה בשלוש השנים שלאחר מות הנספה תגמול הסתגלות ראשוני, בנוסף לתגמוליה הקיימים, בגובה התגמול לו היא זכאית. משמע, בשנים אלו, התגמול החודשי אותו היא מקבלת יוכפל וכך הכנסתה החודשית תוכפל.

סעיף 4 מוצע להעניק לגרושה של הנספה סיוע במימון טיפול נפשי כל עוד תזדקק לסיוע זה, זאת בדומה לסיוע שניתן לבני משפחתו של חייל שנספה במערכה ובהם אלמנה, הורה שכול, אחי הנספה והיתומים.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת אופיר כץ (פ/4708/25), על ידי חברת הכנסת מירב בן ארי (פ/4712/25) ועל ידי חבר הכנסת גלעד קריב (פ/4713/25).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט' בתמוז התשפ"ד (15.07.2024)